2024/1499

29.5.2024

RÅDETS DIREKTIV (EU) 2024/1499

af 7. maj 2024

om standarder for ligebehandlingsorganer på området ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse, ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv af personer uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering og ligebehandling af kvinder og mænd med hensyn til social sikring og i forbindelse med adgang til og levering af varer og tjenesteydelser og om ændring af direktiv 2000/43/EF og 2004/113/EF

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 19, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til godkendelse fra Europa-Parlamentet ([1]),

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ([2]),

efter en særlig lovgivningsprocedure, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Ligestilling og ikkeforskelsbehandling anerkendes i artikel 2 og 3 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) som grundlæggende værdier for Unionen. I artikel 8 og 10 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) er det henholdsvis fastsat, at Unionen skal fremme ligestilling mellem mænd og kvinder og bekæmpe forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering i alle sine aktiviteter. Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder beskytter i henholdsvis artikel 21, 23 og 26 retten til ikkeforskelsbehandling, retten til ligestilling mellem kvinder og mænd og integrationen af mennesker med handicap. Unionen har allerede vedtaget flere direktiver om bekæmpelse af forskelsbehandling.

(2) Formålet med dette direktiv er at fastsætte minimumskrav til virket for organer til fremme af ligebehandling (»ligebehandlingsorganer«) for at gøre dem mere effektive og sikre deres uafhængighed med henblik på at styrke anvendelsen af princippet om ligebehandling, jf. Rådets direktiv 79/7/EØF ([3]), 2000/43/EF ([4]), 2000/78/EF ([5]) og 2004/113/EF ([6]).

(3) Direktiv 79/7/EØF har til formål at bekæmpe forskelsbehandling på grund af køn med hensyn til social sikring.

(4) Direktiv 2000/43/EF fastlægger en ramme for bekæmpelse af forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse.

(5) Direktiv 2000/78/EF fastlægger en ramme for bekæmpelse af forskelsbehandling på grund af religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering med hensyn til beskæftigelse, erhverv og erhvervsuddannelse.

([1]) Godkendelse af 10. april 2024 (endnu ikke offentliggjort i EUT).
([2]) EUT C 184 af 25.5.2023, s. 71.
([3]) Rådets direktiv 79/7/EØF af 19. december 1978 om gradvis gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til social sikring (EFT L 6 af 10.1.1979, s. 24).
([4]) Rådets direktiv 2000/43/EF af 29. juni 2000 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse (EFT L 180 af 19.7.2000, s. 22).
([5]) Rådets direktiv 2000/78/EF af 27. november 2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv (EFT L 303 af 2.12.2000, s. 16).
([6]) Rådets direktiv 2004/113/EF af 13. december 2004 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med adgang til og levering af varer og tjenesteydelser (EUT L 373 af 21.12.2004, s. 37).

(6) Direktiv 2004/113/EF fastlægger en ramme for bekæmpelse af forskelsbehandling på grund af køn i forbindelse med adgang til og levering af varer og tjenesteydelser.

(7) Ifølge Domstolen kan anvendelsesområdet for princippet om ligebehandling af mænd og kvinder ikke begrænses til et forbud mod forskelsbehandling baseret på, at en person tilhører det ene eller det andet køn. Som følge af hensigten med princippet og arten af de rettigheder, det søger at sikre, finder det også anvendelse på forskelsbehandling, der udspringer af kønsskifte ([7]).

(8) I henhold til direktiv 2000/43/EF og 2004/113/EF skal medlemsstaterne udpege et eller flere organer, der skal fremme, herunder evaluere, overvåge og støtte, ligebehandling af alle personer uden forskelsbehandling af de grunde, der er nævnt i de respektive direktiver. Medlemsstaterne skal i henhold til nævnte direktiver sikre, at sådanne organer også har kompetence til at give ofre uvildig bistand, foretage uvildige undersøgelser af forskelsbehandling, offentliggøre uvildige rapporter og fremsætte henstillinger om ethvert spørgsmål vedrørende forskelsbehandling.

(9) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/54/EF ([8]) og 2010/41/EU ([9]) indeholder også bestemmelser om udpegelse af ligebehandlingsorganer til fremme, evaluering og overvågning af samt til støtte for ligebehandling af alle personer uden forskelsbehandling på grund af køn.

(10) Alle medlemsstater har udpeget ligebehandlingsorganer i henhold til direktiv 2000/43/EF og 2004/113/EF. Der er indført et forskelligartet system af ligebehandlingsorganer, og der er opstået god praksis. Mange ligebehandlingsorganer står imidlertid over for udfordringer, navnlig med hensyn til de ressourcer, den uafhængighed og de beføjelser, de skal have for at udføre deres opgaver.

(11) Direktiv 2000/43/EF og 2004/113/EF giver medlemsstaterne en bred skønsmargen med hensyn til ligebehandlingsorganers opbygning og virke. Som et resultat heraf er der betydelige forskelle mellem medlemsstaternes ligebehandlingsorganer, for så vidt angår deres mandater, kompetencer, struktur, ressourcer og operationelle virke. Dette betyder også, at beskyttelsen mod forskelsbehandling varierer fra medlemsstat til medlemsstat.

(12) Selv om direktiv 79/7/EØF og 2000/78/EF ikke indeholder krav om, at medlemsstaterne skal udpege ligebehandlingsorganer til at behandle de spørgsmål, der er omfattet af disse direktiver, er der i de fleste medlemsstater ligebehandlingsorganer, der har kompetence til at behandle disse spørgsmål, hvis det er fastsat i national ret. Dette er imidlertid ikke tilfældet i alle medlemsstater, hvilket fører til forskellige niveauer af beskyttelse mod forskelsbehandling for så vidt angår de områder, der er omfattet af disse direktiver i Unionen.

(13) For at sikre, at ligebehandlingsorganer effektivt kan bidrage til håndhævelsen af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF ved at fremme ligebehandling, forebygge forskelsbehandling og tilbyde bistand med at få klageadgang og adgang til domstolsprøvelse til alle enkeltpersoner og grupper, der udsættes for forskelsbehandling, i hele Unionen, er det nødvendigt at fastlægge minimumsstandarder for disse organers virke og udvide deres mandat til de områder, der er omfattet af direktiv 79/7/EØF og 2000/78/EF. De minimumsstandarder, der fastlægges ved nærværende direktiv, tager hensyn til Kommissionens henstilling (EU) 2018/951 ([10]) og bygger på nogle af dens bestemmelser og den tilgang, der anbefales deri. De bygger også på andre relevante instrumenter såsom den reviderede generelle henstilling nr. 2 om ligebehandlingsorganer vedtaget af Den Europæiske Kommission mod Racisme og Intolerance og Parisprincipperne vedrørende nationale menneskerettighedsinstitutioners status vedtaget af De Forenede Nationer, som finder anvendelse på nationale menneskerettighedsinstitutioner.

([7]) Domstolens dom af 30. april 1996, *P.* mod *S. og Cornwall Country Council*, C-13/94, ECLI:EU:C:1996:170; Domstolens dom af 7. januar 2004, *K.B.* mod *National Health Service Pensions Agency og Secretary of State for Health*, C-117/01, ECLI:EU:C:2004:7; Domstolens dom af 27. april 2006, *Sarah Margaret Richards* mod *Secretary of State for Work and Pensions*, C-423/04, ECLI:EU:C:2006:256; Domstolens dom af 26. juni 2018, *MB* mod *Secretary of State for Work and Pensions*, C-451/16, ECLI:EU:C:2018:492.

([8]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/54/EF af 5. juli 2006 om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv (EUT L 204 af 26.7.2006, s. 23).

([9]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/41/EU af 7. juli 2010 om anvendelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i selvstændige erhverv og om ophævelse af Rådets direktiv 86/613/EØF (EUT L 180 af 15.7.2010, s. 1).

([10]) Kommissionens henstilling (EU) 2018/951 af 22. juni 2018 om standarder for ligestillingsorganer (EUT L 167 af 4.7.2018, s. 28).

(14) De samme minimumsstandarder for ligebehandlingsorganers virke med hensyn til spørgsmål, der er omfattet af direktiv 2006/54/EF og 2010/41/EU, er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1500 ([11]).

(15) Nærværende direktiv bør finde anvendelse på ligebehandlingsorganers indsats på de områder, der er omfattet af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF. De minimumskrav, der fastlægges ved nærværende direktiv, bør kun vedrøre ligebehandlingsorganers virke og bør ikke udvide nævnte direktivers materielle eller personelle anvendelsesområde.

(16) I forbindelse med fremme af ligebehandling, forebyggelse af forskelsbehandling, indsamling af data om forskelsbehandling og bistand til ofre i overensstemmelse med dette direktiv er det vigtigt, at ligebehandlingsorganer er særligt opmærksomme på intersektionel forskelsbehandling, hvorved forstås forskelsbehandling på grundlag af en kombination af de grunde til forskelsbehandling, der er omfattet af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF eller 2004/113/EF.

(17) Medlemsstaterne bør udpege et eller flere organer, der skal udøve de kompetencer, der er fastlagt i dette direktiv. Medlemsstaterne kan fordele kompetencerne mellem flere ligebehandlingsorganer, f.eks. ved at give et organ opgaver vedrørende forebyggelse af forskelsbehandling, fremme af ligebehandling og bistand til ofre for forskelsbehandling og et andet organ beslutningsfunktioner. Dette direktiv bør ikke berøre arbejdstilsyns eller andre håndhævende organers kompetencer samt arbejdsmarkedets parters autonomi og rolle.

(18) Ligebehandlingsorganer kan kun udfylde deres rolle effektivt, hvis de er i stand til at handle i fuld uafhængighed uden at være underlagt udefrakommende påvirkning. Med henblik herpå bør medlemsstaterne træffe en række foranstaltninger, der bidrager til ligebehandlingsorganers uafhængighed. Ligebehandlingsorganer, der udøver kompetencer, der er fastlagt i dette direktiv, kan være en del af et ministerium eller en anden organisatorisk enhed, forudsat at der er indført de nødvendige garantier til at sikre, at de kan udføre deres opgaver uafhængigt af politisk, finansiel, religiøs eller anden påvirkning. Under udførelsen af deres opgaver og udøvelsen af deres kompetencer bør ligebehandlingsorganer navnlig bevare deres uafhængighed for så vidt angår enhver udefrakommende påvirkning, det være sig direkte eller indirekte, ved at afstå fra at søge eller modtage instrukser fra nogen. I overensstemmelse med målene for dette direktiv og inden for de gældende retlige rammer bør ligebehandlingsorganer kunne forvalte deres egne finansielle og øvrige ressourcer, herunder ved at udvælge og forvalte deres eget personale, og de bør kunne fastsætte deres egne prioriteter. Medarbejdere, der har en beslutningstagende eller ledende stilling, uanset om den er fast eller midlertidig, såsom lederen af ligebehandlingsorganet eller dennes stedfortræder, og, hvor det er relevant, medlemmer af bestyrelsen, bør være uafhængige, kvalificerede til deres stilling og udvalgt gennem en gennemsigtig procedure. Gennemsigtigheden i denne procedure kan sikres ved f.eks. at offentliggøre stillingsopslag.

(19) Medlemsstaterne bør sikre, at ligebehandlingsorganers interne struktur, f.eks. deres interne organisation og interne procedurer, giver dem mulighed for en uafhængig og, hvor det er relevant, upartisk udøvelse af deres forskellige kompetencer ved at indføre passende garantier, når ligebehandlingsorganer har potentielt modstridende opgaver, navnlig når nogle af disse opgaver fokuserer på støtte til ofre. Ligebehandlingsorganer bør navnlig handle upartisk, når de gennemfører en undersøgelse eller vurderer en sag, navnlig når ligebehandlingsorganet har bindende beslutningsbeføjelser.

(20) Hvis ligebehandlingsorganet er en del af et organ med flere mandater såsom en ombudsmand med et bredere mandat eller en national menneskerettighedsinstitution, bør den interne struktur i et sådant organ med flere mandater garantere en effektiv udøvelse af det specifikke ligestillingsmandat.

(21) Gennem deres respektive nationale budgetprocedurer bør medlemsstaterne sikre, at ligebehandlingsorganer modtager tilstrækkelige ressourcer, herunder kvalificeret personale, passende lokaler og infrastruktur til at udføre hver af deres opgaver effektivt, inden for en rimelig frist eller inden for de frister, der er fastsat i national ret. Modtagelsen af sådanne tilstrækkelige ressourcer er afgørende for, at ligebehandlingsorganer kan fungere effektivt og udføre deres opgaver. Det er vigtigt, at medlemsstaterne i de tilfælde, hvor ligebehandlingsorganer tillægges nye kompetencer, sikrer, at deres finansielle og øvrige ressourcer fortsat giver dem mulighed for at udføre deres opgaver og udøve deres kompetencer effektivt.

([11]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1500 af 14. maj 2024 om standarder for ligebehandlingsorganer på området ligebehandling af og lige muligheder for kvinder og mænd i forbindelse med beskæftigelse og erhverv og om ændring af direktiv 2006/54/EF og 2010/41/EU (EUT L, 2024/1500, 29.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj).

(22) Det er vigtigt, at tildelingen af finansielle ressourcer forbliver stabil, planlægges på et flerårigt grundlag og sætter ligebehandlingsorganer i stand til at dække omkostninger, der kan være vanskelige at forudse, f.eks. i tilfælde af flere klager og øgede sagsomkostninger og anvendelse af automatiserede systemer. Det er afgørende at være opmærksom på de muligheder og risici, der er forbundet med anvendelse af automatiserede systemer, herunder kunstig intelligens. Ligebehandlingsorganer bør især være udstyret med passende menneskelige og tekniske ressourcer. Disse ressourcer bør navnlig sætte ligebehandlingsorganer i stand til på den ene side at anvende automatiserede systemer til deres arbejde og på den anden side at vurdere, om sådanne systemer overholder reglerne om ikkeforskelsbehandling. Hvis ligebehandlingsorganet er en del af et organ med flere mandater, bør de ressourcer, der er nødvendige, for at det kan varetage sit ligestillingsmandat, sikres.

(23) Ligebehandlingsorganer har sammen med andre aktører såsom arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationer en central rolle i forebyggelsen af forskelsbehandling og fremme af ligestilling. For at tackle de strukturelle aspekter af forskelsbehandling og bidrage til sociale forandringer bør ligebehandlingsorganer have beføjelse til at udføre aktiviteter for at forebygge forskelsbehandling af de grunde og på de områder, der er omfattet af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF, og for at fremme ligebehandling. Sådanne aktiviteter kan omfatte udveksling af god praksis, positiv særbehandling og integration af ligestillingsaspektet blandt offentlige og private enheder, og at de gives relevant uddannelse, information, rådgivning, vejledning og støtte. Det er også afgørende, at ligebehandlingsorganer kommunikerer med relevante interessenter og deltager i den offentlige debat.

(24) Ud over forebyggelse er det en central opgave for ligebehandlingsorganer at yde bistand til ofre for forskelsbehandling. Ofre bør forstås således, at de omfatter alle personer, der mener, at de har været udsat for forskelsbehandling som omhandlet i artikel 4 i direktiv 79/7/EØF, artikel 2 i direktiv 2000/43/EF, artikel 2 i direktiv 2000/78/EF eller artikel 4 i direktiv 2004/113/EF. Enhver person kan blive offer for forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering og bør fra et tidligt tidspunkt kunne nyde godt af bistand fra ligebehandlingsorganer, uanset om der er konstateret forskelsbehandling. En sådan bistand bør altid som minimum omfatte meddelelse af vigtige oplysninger til klagere, herunder oplysninger om, hvorvidt klagen vil blive henlagt, eller om der er grund til at forfølge den videre, medmindre klagen er indgivet anonymt. Medlemsstaterne er ansvarlige for at fastlægge de nærmere regler for, hvordan ligebehandlingsorganet skal underrette klagerne, herunder tidsrammen for processen eller retssikkerhedsgarantier mod gentagne eller urimelige klager.

(25) For at sikre, at alle ofre kan klage, bør det være muligt at indgive klager på forskellige måder. Ifølge henstilling (EU) 2018/951 bør det være muligt at indgive klager til ligebehandlingsorganer på et sprog, som klageren har valgt, og som almindeligvis anvendes i den medlemsstat, hvor ligebehandlingsorganet er beliggende. For at afhjælpe en af årsagerne til manglende anmeldelse, nemlig frygt for repressalier, bør ligebehandlingsorganer informere ofre om de gældende fortrolighedsregler.

(26) For at give mulighed for hurtig og økonomisk overkommelig udenretslig bilæggelse af tvister bør medlemsstaterne give parterne mulighed for at søge alternativ tvistbilæggelse, som tilbydes af ligebehandlingsorganet selv eller af en anden eksisterende kompetent enhed. Ved udvælgelsen af en anden kompetent enhed er det vigtigt at overveje enheder, der er etableret på et varigt grundlag, og at sikre, at den eller de personer, som er ansvarlige for tvistbilæggelsesproceduren, er uafhængige og upartiske og besidder den nødvendige ekspertise. En udenretslig bilæggelse af tvister, der foregår efter aftale med parterne, giver større chance for et vellykket resultat. For parterne kan det også være nyttigt at have mulighed for at søge uafhængig rådgivning eller lade sig repræsentere eller bistå af en tredjepart såsom arbejdsmarkedets parter på et hvilket som helst tidspunkt af den alternative tvistbilæggelse. Hvis der ikke findes en løsning, f.eks. hvis resultatet af processen afvises af en af parterne, bør det ikke forhindre parterne i at agere i retssager. Medlemsstaterne bør fastlægge de nærmere bestemmelser for proceduren for alternativ tvistbilæggelse i henhold til national ret og praksis.

(27) Hvis ligebehandlingsorganer har mistanke om en mulig overtrædelse af princippet om ligebehandling som fastsat i direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF eller 2004/113/EF, bør de kunne foretage undersøgelser, navnlig efter en klage eller på eget initiativ.

(28) Bevismateriale er vigtigt for at afgøre, om forskelsbehandling har fundet sted, og det er ofte ikke i offerets besiddelse. Ligebehandlingsorganer bør derfor kunne få adgang til de oplysninger, der er nødvendige for at fastslå, om der er sket forskelsbehandling, og samarbejde med andre kompetente organer, som kan omfatte de relevante offentlige tjenester, f.eks. arbejdstilsyn eller uddannelsestilsyn, og arbejdsmarkedets parter. Medlemsstaterne bør fastlægge en passende ramme for udøvelsen af denne kompetence i overensstemmelse med nationale regler og procedurer. Medlemsstaterne kan overdrage gennemførelse af undersøgelser til et andet kompetent organ i overensstemmelse med national ret og praksis. For at undgå overlappende processer bør et sådant kompetent organ på ligebehandlingsorganets anmodning give det oplysninger om resultaterne af undersøgelsen, når processen er afsluttet.

(29) Ligebehandlingsorganer bør kunne dokumentere deres vurdering af klagen på grundlag af det bevismateriale, der er indsamlet. Medlemsstaterne bør fastsætte den juridiske karakter af denne vurdering, som kan være en ikkebindende udtalelse eller en bindende afgørelse. Begge bør omfatte en begrundelse for vurderingen og eventuelt omfatte foranstaltninger til at afhjælpe enhver konstateret overtrædelse af princippet om ligebehandling og forebygge yderligere tilfælde, idet der tages hensyn til den forskellige karakter af udtalelser og afgørelser. For at sikre, at ligebehandlingsorganers arbejde er effektivt, bør medlemsstaterne indføre passende mekanismer til at følge op på udtalelser og fuldbyrde afgørelser.

(30) For at øge kendskabet til deres arbejde og reglerne om ligestilling og ikkeforskelsbehandling bør ligebehandlingsorganer som minimum kunne offentliggøre sammendragene af de af deres udtalelser og afgørelser, som de mener er af særlig relevans.

(31) Ligebehandlingsorganer bør have ret til at agere i retssager for at bidrage til at sikre overholdelse af princippet om ligebehandling som fastsat i direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF. Sådanne retssager kan finde sted ved domstole eller tilsvarende organer, der behandler spørgsmål om ligebehandling og forskelsbehandling, i overensstemmelse med national ret og praksis. National ret og praksis om antagelse af søgsmål til realitetsbehandling, og navnlig enhver betingelse om legitim interesse, må ikke anvendes på en måde, der kan undergrave effektiviteten af ligebehandlingsorganers ret til at agere. Beføjelserne til at gennemføre undersøgelser og træffe afgørelser og den ret til at agere i retssager, som ligebehandlingsorganer tildeles i henhold til dette direktiv, forventes at fremme den praktiske gennemførelse af de nuværende bestemmelser i direktiv 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF om bevisbyrde og forsvar af rettigheder. Ligebehandlingsorganer vil på de betingelser, der fastsættes i nærværende direktiv, kunne fastslå faktiske omstændigheder, som giver anledning til at formode, at der er udøvet direkte eller indirekte forskelsbehandling, og dermed kunne opfylde betingelserne i artikel 8 i direktiv 2000/43/EF, artikel 10 i direktiv 2000/78/EF og artikel 9 i direktiv 2004/113/EF. Den støtte, som ligebehandlingsorganer yder i henhold til nærværende direktiv, vil derfor lette ofres adgang til domstolsprøvelse. Ligebehandlingsorganer bør kunne udvælge de sager, de beslutter at forfølge i retssager for at bidrage til en korrekt fortolkning og anvendelse af lovgivningen om ligebehandling.

(32) Når ligebehandlingsorganer har beføjelse til at træffe bindende afgørelser, bør de have beføjelse til at optræde som part i sager om fuldbyrdelse eller domstolsprøvelse af disse afgørelser. Ligebehandlingsorganer bør også kunne fremsætte bemærkninger til domstolene, f.eks. ved at afgive ekspertudtalelser, i overensstemmelse med national ret og praksis.

(33) Ligebehandlingsorganers ret til at agere i retssager kan antage forskellige former i forskellige nationale retlige rammer. Medlemsstaterne bør derfor i overensstemmelse med national ret og praksis vælge en eller flere af følgende muligheder for ageren for ligebehandlingsorganer: at agere på vegne af et eller flere ofre eller til støtte for et eller flere ofre eller at indlede retssager i eget navn.

(34) Ligebehandlingsorganer bør kunne agere på vegne af eller til støtte for ofre og, hvor det er relevant, med deres godkendelse, hvorved der gives dem adgang til domstolsprøvelse, hvor ofrene ellers ofte afskrækkes af proceduremæssige og økonomiske barrierer eller frygt for viktimisering. Når ligebehandlingsorganer agerer på vegne af et eller flere ofre, repræsenterer de ofrene ved domstolen. Når ligebehandlingsorganer agerer til støtte for et eller flere ofre, deltager de i retssager, som ofrene har indledt, for at støtte kravet.

(35) Nogle tilfælde af forskelsbehandling er vanskelige at bekæmpe, fordi der ikke er nogen klager, der selv forfølger sagen. Domstolen bekræftede i dommen i sag C-54/07 ([12]), som blev anlagt af et ligebehandlingsorgan i eget navn, at der kan konstateres forskelsbehandling, selv om der ikke kan identificeres en klager. For i samfundets interesse at bekæmpe forskelsbehandling bør medlemsstaterne derfor også have mulighed for at fastsætte, at ligebehandlingsorganer kan agere i eget navn i visse tilfælde af forskelsbehandling, f.eks. på grund af sagernes antal eller alvor eller behovet for juridisk afklaring, som hver især kan indikere, at forskelsbehandlingen har strukturel eller systematisk karakter. Medlemsstaterne bør i overensstemmelse med national ret og praksis kunne fastsætte, at det i sådanne sager om forskelsbehandling kræves, at den indklagede er en identificeret person eller enhed.

(36) For at sikre respekten for individuelle rettigheder bør medlemsstaterne fastlægge rammerne for ligebehandlingsorganers beføjelser med passende retssikkerhedsgarantier, som sikrer, at retten til fortrolighed og generelle retsprincipper såsom retten til en retfærdig rettergang, retten til et forsvar og retten til domstolsprøvelse af bindende afgørelser beskyttes på passende vis, herunder hvis ligebehandlingsorganet optræder som part eller på vegne af en part i retssager. Medlemsstaterne kan f.eks. tilbyde fortrolighed til vidner og whistleblowere som en vigtig måde at tilskynde til indberetning af tilfælde af forskelsbehandling på.

(37) Dette direktivs bestemmelser om ligebehandlingsorganers ret til at agere i retssager ændrer ikke rettighederne for ofre eller sammenslutninger, organisationer eller andre juridiske personer, som håndhæver ofres rettigheder, som i overensstemmelse med kriterierne i national ret har en legitim interesse i at sikre, at direktiv 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF overholdes, som fastsat i disse direktiver, herunder når disse ofre, sammenslutninger, organisationer eller andre juridiske enheder har indledt en retslig eller administrativ procedure eller begge dele.

(38) Hvorvidt ligebehandlingsorganers arbejde er virkningsfuldt, afhænger også af, at grupper, der er i risiko for forskelsbehandling, får fuld adgang til deres tjenester. I Den Europæiske Unions anden undersøgelse om mindretal og forskelsbehandling gennemført af Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder tilkendegav 71 % af medlemmerne af etniske mindretal eller indvandrermindretal, at de ikke er bekendt med organisationer, der tilbyder støtte eller rådgivning til ofre for forskelsbehandling. Som et vigtigt skridt for at understøtte en sådan adgang skal medlemsstaterne sikre, at alle personer kender deres rettigheder og er opmærksomme på ligebehandlingsorganers eksistens og de tjenester, som disse organer tilbyder. Dette er særlig vigtigt for ugunstigt stillede grupper og grupper, hvis adgang til disse oplysninger kan være hindret, f.eks. af deres usikre økonomiske status, alder, handicap, læse- og skrivefærdigheder, nationalitet eller opholdsstatus eller deres manglende adgang til onlineværktøjer.

(39) Alle bør på lige fod sikres adgang til ligebehandlingsorganers tjenester og publikationer. Derfor bør potentielle barrierer for adgang til ligebehandlingsorganers tjenester kortlægges og imødegås. Tjenesterne bør være gratis for klagere. Uden at dette berører regionale og lokale myndigheders autonomi, bør medlemsstaterne også sikre, at ligebehandlingsorganers tjenester er tilgængelige for alle potentielle ofre på hele deres område, f.eks. gennem oprettelse af lokale kontorer, herunder mobile kontorer, anvendelse af kommunikationsværktøjer, tilrettelæggelse af lokale kampagner, samarbejde med lokale delegerede eller civilsamfundsorganisationer eller gennem tjenesteydere, der er indgået kontrakt med.

(40) For at sikre adgang for personer med handicap til alle ligebehandlingsorganers tjenester og aktiviteter er det nødvendigt at sikre tilgængelighed i overensstemmelse med kravene i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/882 ([13]) og at sikre tilpasninger i rimeligt omfang i overensstemmelse med De Forenede Nationers konvention om rettigheder for personer med handicap, der blev vedtaget den 13. december 2006. Ligebehandlingsorganer bør derfor sikre fysisk og digital tilgængelighed ved at forebygge og fjerne barrierer, som personer med handicap kan stå over for i forbindelse med adgang til ligebehandlingsorganers tjenester og oplysninger, og sørge for tilpasninger i rimeligt omfang, idet der foretages nødvendige og passende ændringer og tilpasninger, hvis det er nødvendigt i et konkret tilfælde.

([12]) Domstolens dom af 10. juli 2008, *Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding* mod *Firma Feryn* NV, C-54/07, ECLI:EU:C:2008:397.

([13]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/882 af 17. april 2019 om tilgængelighedskrav for produkter og tjenester (EUT L 151 af 7.6.2019, s. 70).

(41) Muligheden for, at ligebehandlingsorganer regelmæssigt og på et langsigtet grundlag kan koordinere og samarbejde på forskellige niveauer, er afgørende for gensidig læring, sammenhæng og konsekvens, og det kan udvide rækkevidden og virkningen af deres arbejde. Ligebehandlingsorganer bør inden for deres respektive kompetenceområder samarbejde med andre ligebehandlingsorganer i samme medlemsstat og med offentlige og private enheder på lokalt, regionalt, nationalt og internationalt plan samt EU-plan, f.eks. netværk for nationale ligebehandlingsorganer på EU-plan, civilsamfundsorganisationer, databeskyttelsesmyndigheder, arbejdsmarkedets parter, arbejds- og uddannelsestilsyn, retshåndhævende organer, agenturer med ansvar på nationalt plan for forsvar af menneskerettighederne, nationale statistiske kontorer, myndigheder, der forvalter EU-midler, nationale romakontaktpunkter, forbrugerorganisationer og nationale uafhængige mekanismer til fremme, beskyttelse og overvågning af De Forenede Nationers konvention om rettigheder for personer med handicap.

(42) Ligebehandlingsorganer kan ikke udfylde deres rolle som eksperter i ligebehandling eller bidrage til integration af kønsaspektet, hvis de ikke høres tilstrækkeligt tidligt i den politiske beslutningsproces om spørgsmål vedrørende rettigheder og forpligtelser, der følger af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF. Medlemsstaterne bør derfor indføre procedurer for at sikre sådan rettidig høring og bør gøre det muligt for ligebehandlingsorganer, hvor disse finder det nødvendigt, at fremsætte henstillinger og offentliggøre dem i så god tid, at de kan tages i betragtning.

(43) Ligebehandlingsdata er afgørende for at øge bevidstheden, bevidstgøre folk, kvantificere forskelsbehandling, vise tendenser over tid, bevise eksistensen af forskelsbehandling, evaluere gennemførelsen af ligestillingslovgivningen, påvise behovet for positiv særbehandling og bidrage til evidensbaseret politikudformning. Ligebehandlingsorganer kan bidrage til udviklingen af ligebehandlingsdata til disse formål, f.eks. ved at tilrettelægge rundbordsdiskussioner, som samler alle relevante enheder. Ligebehandlingsorganer bør også indsamle og analysere data om deres egne aktiviteter og kunne gennemføre undersøgelser, og de bør i overensstemmelse med national ret kunne få adgang til og gøre brug af statistikker vedrørende de rettigheder og forpligtelser, der følger af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF. Personoplysninger, der indsamles af ligebehandlingsorganet, bør anonymiseres eller, hvis dette ikke er muligt, pseudonymiseres.

(44) Ligebehandlingsorganer bør vedtage et arbejdsprogram, der fastlægger deres prioriteter og kommende aktiviteter, hvilket giver dem mulighed for at sikre sammenhæng mellem deres forskellige arbejdsområder over tid og at tage fat på systemiske problemer med forskelsbehandling, der falder ind under deres mandat, som led i en langsigtet handlingsplan.

(45) Ud over at offentliggøre en årlig aktivitetsrapport bør ligebehandlingsorganer regelmæssigt offentliggøre en rapport med en samlet vurdering af situationen med hensyn til forskelsbehandling, der falder ind under deres mandat i medlemsstaterne, samt andre rapporter vedrørende forskelsbehandling.

(46) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af medlemsstaternes rapporteringsforpligtelser for så vidt angår virket for ligebehandlingsorganer, der er udpeget i henhold til dette direktiv, bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser til at opstille en liste over relevante indikatorer, på grundlag af hvilke der bør indsamles data. Sådanne indikatorer bør ikke have til formål at lave ranglister eller fremsætte specifikke henstillinger til de enkelte medlemsstater. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 ([14]).

(47) Dette direktiv fastsætter minimumskrav og giver således medlemsstaterne mulighed for at indføre eller opretholde gunstigere bestemmelser. Gennemførelsen af dette direktiv bør ikke tjene som begrundelse for en forringelse af de eksisterende vilkår på dette felt i de enkelte medlemsstater.

(48) Enhver behandling af personoplysninger, der foretages af ligebehandlingsorganer i henhold til dette direktiv, bør foretages i fuld overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 ([15]). Medlemsstaterne bør sikre, at ligebehandlingsorganers opgaver er klart fastlagt ved lov i overensstemmelse med forordning (EU) 2016/679. Ligebehandlingsorganer bør kun behandle personoplysninger i det omfang, det er nødvendigt for, at de kan udføre deres opgaver i henhold til dette direktiv. Personer, hvis personoplysninger behandles, bør informeres om deres rettigheder som registrerede, herunder om de retsmidler, de har til rådighed på nationalt plan.

([14]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13).

([15]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1).

(49) Hvis udførelsen af ligebehandlingsorganers opgaver kræver behandling af de særlige kategorier af personoplysninger, der er omhandlet i artikel 9, stk. 1, i forordning (EU) 2016/679, bør medlemsstaterne også sikre, at national ret respekterer det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse og fastsætter passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser i overensstemmelse med artikel 9, stk. 2, litra g), i forordning (EU) 2016/679. Sådanne garantier bør f.eks. omfatte interne politikker og foranstaltninger til at sikre dataminimering, herunder gennem anonymisering af personoplysninger, hvor det er muligt, til at anvende pseudonymisering og kryptering af personoplysninger, til at forhindre uautoriseret adgang til og videregivelse af personoplysninger og til at sikre, at personoplysninger ikke behandles længere end nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil de behandles.

(50) Dette direktiv bygger på reglerne i direktiv 2000/43/EF og 2004/113/EF ved at indføre skærpede standarder for ligebehandlingsorganers virke. Bestemmelserne om ligebehandlingsorganer i direktiv 2000/43/EF og 2004/113/EF bør derfor udgå.

(51) Dette direktiv har til formål at sikre, at ligebehandlingsorganer fungerer i overensstemmelse med minimumsstandarder, med henblik på at gøre dem mere effektive og sikre deres uafhængighed for at styrke anvendelsen af princippet om ligebehandling. Målet for dette direktiv kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af dets omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i TEU. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv, som udelukkende fastsætter minimumsstandarder, ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.

(52) Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse er blevet hørt i overensstemmelse med artikel 42, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1725 ([16]) og afgav en udtalelse den 2. februar 2023 ([17]) —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

Artikel 1

Formål, genstand og anvendelsesområde

1. Dette direktiv fastsætter minimumskrav til ligebehandlingsorganers virke for at gøre dem mere effektive og sikre deres uafhængighed med henblik på at styrke anvendelsen af princippet om ligebehandling, jf. direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF.

2. Medlemsstaternes forpligtelser og ligebehandlingsorganers opgaver i henhold til dette direktiv omfatter de rettigheder og forpligtelser, der følger af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF.

Artikel 2

Udpegning af ligebehandlingsorganer

1. Medlemsstaterne udpeger et eller flere organer (»ligebehandlingsorganer«), der skal udøve de kompetencer, der er fastlagt i dette direktiv.

2. Dette direktiv berører ikke arbejdstilsyns eller andre håndhævende organers kompetencer, og arbejdsmarkedets parters rettigheder og beføjelser i overensstemmelse med national ret og praksis, herunder med hensyn til kollektive overenskomster, og repræsentation og forsvar i retssager.

([16]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1725 af 23. oktober 2018 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af forordning (EF) nr. 45/2001 og afgørelse nr. 1247/2002/EF (EUT L 295 af 21.11.2018, s. 39).

([17]) EUT C 64 af 21.2.2023, s. 46.

Artikel 3

Uafhængighed

1. Medlemsstaterne træffer foranstaltninger til at sikre, at ligebehandlingsorganer er uafhængige og ikke er underlagt udefrakommende påvirkning, og at de ikke søger eller modtager instrukser fra regeringen eller fra nogen offentlig eller privat enhed under udførelsen af deres opgaver og udøvelsen af deres kompetencer. I overensstemmelse med målene for dette direktiv og inden for de gældende retlige rammer skal ligebehandlingsorganer kunne forvalte deres egne finansielle og øvrige ressourcer og træffe deres egne beslutninger for så vidt angår deres interne struktur, ansvarlighed, personale og organisatoriske anliggender.

2. Medlemsstaterne fastsætter gennemsigtige procedurer for udvælgelse, udpegelse og tilbagekaldelse af og potentielle interessekonflikter for ligebehandlingsorganers personale, der har en beslutningstagende eller ledende stilling, og, hvor det er relevant, medlemmer af bestyrelsen, med henblik på at garantere deres kompetence og uafhængighed.

3. Medlemsstaterne sikrer, at ligebehandlingsorganer etablerer en intern struktur, der garanterer en uafhængig og, hvor det er relevant, upartisk udøvelse af deres kompetencer.

4. Medlemsstaterne sikrer, at den interne struktur for organer med flere mandater garanterer en effektiv udøvelse af ligestillingsmandatet.

Artikel 4

Ressourcer

Medlemsstaterne sikrer i overensstemmelse med deres nationale budgetprocedurer, at hvert ligebehandlingsorgan råder over de menneskelige, tekniske og finansielle ressourcer, der er nødvendige for at udføre alle dets opgaver og udøve alle dets kompetencer effektivt, af de grunde, der er anført i, og på de områder, der er omfattet af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF, herunder hvis ligebehandlingsorganerne er en del af organer med flere mandater.

Artikel 5

Bevidstgørelse, forebyggelse og fremme

1. Medlemsstaterne vedtager passende foranstaltninger såsom strategier for at øge bevidstheden blandt befolkningen i hele deres område med særlig vægt på enkeltpersoner og grupper, der er i risiko for forskelsbehandling, om rettighederne i henhold til direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF og om eksistensen af ligebehandlingsorganer og deres tjenester.

2. Medlemsstaterne sikrer, at ligebehandlingsorganer har beføjelse til at udføre aktiviteter til at forebygge forskelsbehandling og fremme ligebehandling, jf. direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF. Sådanne aktiviteter kan bl.a. omfatte fremme af positiv særbehandling og integration af kønsaspektet blandt offentlige og private enheder, at de gives relevant uddannelse, rådgivning og støtte, deltagelse i den offentlige debat, kommunikation med relevante interessenter, herunder arbejdsmarkedets parter, og fremme af udveksling af god praksis. Ved udførelsen af sådanne aktiviteter kan ligebehandlingsorganer tage hensyn til særlige ugunstige situationer som følge af intersektionel forskelsbehandling, hvorved forstås forskelsbehandling på grundlag af en kombination af de grunde, der er omfattet af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF eller 2004/113/EF.

3. Medlemsstaterne og ligebehandlingsorganerne tager hensyn til, hvilke kommunikationsværktøjer og -formater der er passende for den enkelte målgruppe. De fokuserer navnlig på grupper, hvis adgang til disse oplysninger kan være vanskelig, f.eks. på grund af deres usikre økonomiske status, alder, handicap, læse- og skrivefærdigheder, nationalitet eller opholdsstatus eller på grund af manglende adgang til onlineværktøjer.

Artikel 6

Bistand til ofre

1. Medlemsstaterne sikrer, at ligebehandlingsorganer er i stand til at yde bistand til ofre som fastsat i stk. 2-4.

I dette direktiv forstås ved »ofre« alle personer, der mener, at de har været udsat for forskelsbehandling i den i artikel 4 i direktiv 79/7/EØF, artikel 2 i direktiv 2000/43/EF, artikel 2 i direktiv 2000/78/EF eller artikel 4 i direktiv 2004/113/EF anvendte betydning.

2. Ligebehandlingsorganer skal kunne modtage klager over forskelsbehandling.

3. Ligebehandlingsorganer yder bistand til ofre, i første omgang ved at informere dem om følgende:

a) de retlige rammer, herunder rådgivning målrettet deres specifikke situation

b) de tjenester, ligebehandlingsorganet tilbyder, og relaterede proceduremæssige aspekter

c) tilgængelige retsmidler, herunder muligheden for at anlægge sag ved domstolene

d) de gældende fortrolighedsregler og beskyttelse af personoplysninger, og

e) mulighederne for at få psykologisk eller anden form for relevant støtte fra andre organer eller organisationer.

4. Ligebehandlingsorganer underretter inden for en rimelig frist klagerne om, hvorvidt klagen vil blive henlagt, eller om der er grund til at forfølge den videre.

Artikel 7

Alternativ tvistbilæggelse

Ligebehandlingsorganer skal kunne give parterne mulighed for at søge en alternativ bilæggelse af deres tvist. Denne proces kan ledes af ligebehandlingsorganet selv eller af en anden kompetent enhed i overensstemmelse med national ret og praksis, i hvilket tilfælde ligebehandlingsorganet kan fremsætte bemærkninger til denne enhed. Sådan alternativ tvistbilæggelse kan antage forskellige former såsom mægling eller forlig i overensstemmelse med national ret og praksis. Hvis der ikke findes en løsning, berører dette ikke parternes ret til at agere i retssager. Medlemsstaterne sikrer, at der er en tilstrækkelig forældelsesfrist, som garanterer, at parterne i en tvist har adgang til domstolsprøvelse, f.eks. ved at suspendere forældelsesfristen, mens parterne deltager i en procedure for alternativ tvistbilæggelse.

Artikel 8

Undersøgelser

1. Medlemsstaterne sikrer, at ligebehandlingsorganer har beføjelse til at gennemføre en undersøgelse for at finde ud af, om der er sket en overtrædelse af princippet om ligebehandling i direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF.

2. Medlemsstaterne etablerer en ramme med henblik på gennemførelse af undersøgelser, der gør det muligt for ligebehandlingsorganer at fremskaffe oplysninger. Denne ramme skal navnlig give ligebehandlingsorganer effektiv ret til adgang til oplysninger og dokumenter, som er nødvendige for at fastslå, om der er sket forskelsbehandling. Den skal også indeholde passende mekanismer for ligebehandlingsorganer til at samarbejde med relevante offentlige organer med henblik herpå.

3. Medlemsstaterne kan også overdrage de beføjelser, der er omhandlet i stk. 1 og 2, til et andet kompetent organ i overensstemmelse med national ret og praksis. Når et sådant kompetent organ har afsluttet sin undersøgelse, giver det på ligebehandlingsorganets anmodning dette oplysninger om resultaterne heraf.

4. Medlemsstaterne kan fastsætte, at undersøgelser i henhold til denne artikels stk. 1 og artikel 9, ikke må indledes eller fortsættes, mens der verserer en retssag om samme sag.

Artikel 9

Udtalelser og afgørelser

1. Medlemsstaterne sikrer, at ligebehandlingsorganer har beføjelse til at forelægge og dokumentere deres vurdering af sagen, herunder fastlæggelsen af de faktiske omstændigheder og en begrundet konklusion om, hvorvidt der foreligger forskelsbehandling. Medlemsstaterne afgør, om dette skal ske ved hjælp af ikkebindende udtalelser eller bindende afgørelser.

2. Hvis det er relevant, skal både ikkebindende udtalelser og bindende afgørelser indeholde specifikke foranstaltninger til afhjælpning af enhver konstateret overtrædelse af princippet om ligebehandling og til forebyggelse af yderligere tilfælde. Medlemsstaterne indfører passende mekanismer til opfølgning på ikkebindende udtalelser, f.eks. feedbackforpligtelser, og fuldbyrdelse af bindende afgørelser.

3. Ligebehandlingsorganer offentliggør som minimum et sammendrag af de af deres udtalelser og afgørelser, som de mener er af særlig relevans.

Artikel 10

Retssager

1. Medlemsstaterne sikrer, at ligebehandlingsorganer har ret til at agere i retssager i civilretlige og forvaltningsretlige sager vedrørende gennemførelsen af princippet om ligebehandling som fastsat i direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF, jf. denne artikels stk. 2-4, i overensstemmelse med national ret og praksis vedrørende antagelse af søgsmål til realitetsbehandling, herunder eventuelle regler om, at offerets godkendelse er påkrævet.

2. Ligebehandlingsorganets ret til at agere i retssager omfatter retten til at fremsætte bemærkninger til domstolen i overensstemmelse med national ret og praksis.

3. Ligebehandlingsorganets ret til at agere i retssager omfatter også mindst én af følgende:

a) retten til at indlede retssager på vegne af et eller flere ofre

b) retten til at deltage i retssager til støtte for et eller flere ofre, eller

c) retten til at indlede retssager i eget navn for at forsvare samfundets interesser.

4. Ligebehandlingsorganets ret til at agere i retssager omfatter retten til at optræde som part i sager om fuldbyrdelse eller domstolsprøvelse af bindende afgørelser, hvis ligebehandlingsorganer har beføjelse til at træffe sådanne afgørelser i henhold til artikel 9, stk. 1.

Artikel 11

Retssikkerhedsgarantier

Medlemsstaterne sikrer, at de involverede fysiske og juridiske personers ret til forsvar beskyttes i de procedurer, der er omhandlet i artikel 6-10. De bindende afgørelser, der er omhandlet i artikel 9, skal kunne prøves ved domstolene i overensstemmelse med national ret.

Artikel 12

Lige adgang

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle på lige fod har adgang til ligebehandlingsorganers tjenester og publikationer.

2. Ligebehandlingsorganer sikrer, at der ikke er nogen barrierer for at indgive klager, f.eks. ved at det er muligt at modtage klager mundtligt, skriftligt og online.

3. Medlemsstaterne sikrer, at ligebehandlingsorganer yder deres tjenester gratis til klagere i hele deres område, herunder i landdistrikter og fjerntliggende områder.

Artikel 13

Tilgængelighed og tilpasninger i rimeligt omfang for personer med handicap

Medlemsstaterne sikrer tilgængelighed og sørger for tilpasninger i rimeligt omfang for personer med handicap for at garantere dem lige adgang til alle ligebehandlingsorganers tjenester og aktiviteter, herunder bistand til ofre, klagebehandling, alternativ tvistbilæggelse, oplysninger og publikationer samt aktiviteter til forebyggelse, fremme og bevidstgørelse.

Artikel 14

Samarbejde

Medlemsstaterne sikrer, at ligebehandlingsorganer har indført passende mekanismer til inden for deres respektive kompetenceområder at samarbejde med andre ligebehandlingsorganer i samme medlemsstat og med relevante offentlige og private enheder, herunder arbejdstilsyn, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationer, på nationalt, regionalt og lokalt plan samt i andre medlemsstater og på EU-plan og internationalt plan.

Artikel 15

Høring

Medlemsstaterne indfører procedurer for at sikre, at regeringen og relevante offentlige myndigheder hører ligebehandlingsorganer om lovgivning, politik, procedurer og programmer vedrørende de rettigheder og forpligtelser, der følger af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF.

Medlemsstaterne sikrer, at ligebehandlingsorganer har ret til at fremsætte henstillinger om disse spørgsmål, til at offentliggøre henstillingerne og til at kræve opfølgning på sådanne henstillinger.

Artikel 16

Dataindsamling og adgang til ligebehandlingsdata

1. Medlemsstaterne sikrer, at ligebehandlingsorganer indsamler data om deres aktiviteter med henblik på at udarbejde de rapporter, der er omhandlet i artikel 17, litra b) og c).

De data, der indsamles af ligebehandlingsorganer, opdeles efter de grunde og områder, der er omfattet af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF, og i overensstemmelse med de indikatorer, der er omhandlet i nærværende direktivs artikel 18. Alle indsamlede personoplysninger anonymiseres eller, hvis dette ikke er muligt, pseudonymiseres.

2. Medlemsstaterne sikrer, at ligebehandlingsorganer kan gennemføre uafhængige undersøgelser vedrørende forskelsbehandling.

3. Medlemsstaterne sikrer, at ligebehandlingsorganer kan få adgang til statistikker vedrørende de rettigheder og forpligtelser, der følger af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF, i overensstemmelse national ret, hvis ligebehandlingsorganerne finder, at sådanne statistikker er nødvendige for at foretage en samlet vurdering af situationen med hensyn til forskelsbehandling i medlemsstaten og for at udarbejde de rapporter, der er omhandlet i nærværende direktivs artikel 17, litra c).

4. Medlemsstaterne giver ligebehandlingsorganer mulighed for at fremsætte henstillinger om, hvilke data der skal indsamles i forbindelse med de rettigheder og forpligtelser, der følger af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF, til offentlige og private enheder, herunder offentlige myndigheder, arbejdsmarkedets parter, virksomheder og civilsamfundsorganisationer. Medlemsstaterne kan også give ligebehandlingsorganer mulighed for at spille en koordinerende rolle i indsamlingen af ligebehandlingsdata.

Artikel 17

Rapporter og strategisk planlægning

Medlemsstaterne sikrer, at ligebehandlingsorganer:

a) vedtager et arbejdsprogram med deres prioriteter og kommende aktiviteter

b) udarbejder og offentliggør en årlig aktivitetsrapport, der omhandler deres årlige budget, personale og regnskab, og

c) offentliggør en eller flere rapporter med henstillinger mindst hvert fjerde år om situationen med hensyn til ligebehandling og forskelsbehandling, herunder potentielle strukturelle emner, i deres medlemsstat.

Artikel 18

Overvågning og rapportering

1. Senest den 19. juni 2026 opstiller Kommissionen ved hjælp af en gennemførelsesretsakt en liste over fælles indikatorer for, hvordan de ligebehandlingsorganer, der er udpeget i henhold til dette direktiv, fungerer. Ved udarbejdelsen af indikatorerne kan Kommissionen søge rådgivning hos Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder, Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder og hos netværk for ligebehandlingsorganer på EU-plan. Indikatorerne skal dække ligebehandlingsorganers menneskelige, tekniske og finansielle ressourcer, uafhængige virke, tilgængelighed og effektivitet samt udviklingen i deres mandat, beføjelser eller struktur og sikre, at de data, der indsamles på nationalt plan, er sammenlignelige, objektive og pålidelige. Indikatorerne har ikke til formål at lave ranglister eller fremsætte specifikke henstillinger til de enkelte medlemsstater.

Gennemførelsesretsakten vedtages efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 22, stk. 2.

2. Senest den 19. juni 2031 og derefter hvert femte år forelægger medlemsstaterne Kommissionen alle relevante oplysninger om dette direktivs anvendelse. Disse oplysninger skal som minimum omfatte data om ligebehandlingsorganers virke og tage hensyn til de rapporter, der er udarbejdet af ligebehandlingsorganerne i henhold til artikel 17, litra b) og c).

3. Kommissionen udarbejder en rapport om anvendelsen og de praktiske virkninger af dette direktiv på grundlag af de i stk. 2 omhandlede oplysninger og yderligere relevante data indsamlet på nationalt plan og EU-plan, navnlig fra ligebehandlingsorganer, netværk for ligebehandlingsorganer på EU-plan såsom Equinet, civilsamfundsorganisationer eller andre interessenter, af Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder og Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder. Rapporten skal omhandle ligebehandlingsorganers uafhængige virke og effektivitet i medlemsstaterne på grundlag af de indikatorer, der er fastlagt i henhold til stk. 1.

Artikel 19

Dialog om ligebehandlingsorganers virke

1. Inden for rammerne af overvågnings- og rapporteringsøvelsen i henhold til artikel 18 og for at styrke dialogen mellem EU-institutionerne og sikre mere gennemsigtighed kan Europa-Parlamentet årligt opfordre Kommissionen til at drøfte de spørgsmål, der er omhandlet i nævnte artikel, om, hvordan ligebehandlingsorganer, der er udpeget i henhold til dette direktiv, fungerer.

2. Europa-Parlamentet kan give udtryk for sine synspunkter i beslutninger vedrørende de spørgsmål, der er omhandlet i artikel 18.

3. Kommissionen tager, alt efter hvad der er relevant, hensyn til alle de elementer, der følger af de synspunkter, der kommer til udtryk gennem den dialog, der finder sted i henhold til denne artikel, herunder Europa-Parlamentets eventuelle beslutninger vedrørende de spørgsmål, der er omhandlet i artikel 18, også ved gennemgangen af, hvordan dette direktiv fungerer.

Artikel 20

Minimumskrav

1. Medlemsstaterne kan indføre eller opretholde bestemmelser, der er gunstigere end de minimumskrav, der er fastsat i dette direktiv.

2. Gennemførelsen af dette direktiv berettiger under ingen omstændigheder en forringelse af det eksisterende niveau af beskyttelse mod forskelsbehandling i medlemsstaterne på de områder, der er omfattet af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF.

Artikel 21

Behandling af personoplysninger

1. Medlemsstaterne sikrer, at ligebehandlingsorganer kun indsamler og behandler personoplysninger, hvor det er nødvendigt for udførelsen af en opgave i henhold til dette direktiv.

2. Medlemsstaterne sikrer, at der er fastsat passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser, når ligebehandlingsorganer behandler de særlige kategorier af personoplysninger, der er omhandlet i artikel 9, stk. 1, i forordning (EU) 2016/679.

Artikel 22

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen bistås af et udvalg. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.

2. Når der henvises til dette stykke, finder artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

Artikel 23

Ændringer af direktiv 2000/43/EF og 2004/113/EF

Kapitel III i direktiv 2000/43/EF og kapitel III i direktiv 2004/113/EF udgår. Henvisninger til organer til fremme af ligebehandling i disse kapitler gælder som henvisninger til de ligebehandlingsorganer, der er omhandlet i nærværende direktivs artikel 2, stk. 1.

Artikel 24

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 19. juni 2026. De underretter straks Kommissionen herom.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. Medlemsstaterne fastsætter de nærmere regler for henvisningen.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale love og bestemmelser, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 25

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 23 finder anvendelse fra den 19. juni 2026.

Artikel 26

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 7. maj 2024.

På Rådets vegne

M.-C. LEROY

Formand